

Muonion kunnan perusopetuksen valmistavan opetuksen opetus- suunnitelma 1.8.2026

Sisällys

1. Opetuksen perusteet.....	2
2. Opetusjärjestelyt	3
2.1 Esiopetus	3
2.2 Perusopetus.....	3
3. Keskeiset tavoitteet	4
3.1 Luku- ja kirjoitustaidottomat oppilaat.....	4
4. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	5
4.1 Suomi toisena kielenä -opetus	5
4.2 Oman äidinkielen opetus.....	5
4.3 Muut kielet	5
4.4 Eri oppiaineiden opetus.....	5
5. Yksilöllinen oppimispolku	6
5.1 Oppimissuunnitelma	7
5.2 Integrointi	7
5.3 Valmistavan opetuksen jälkeen.....	8
6. Oppimisen ja hyvinvoinnin tuki	8
6.1 Oppilashuolto	8
6.2 Oppilaanohjaus.....	9
6.3 Kodin ja koulun yhteistyö	9
6.4 Moniammatillinen yhteistyö	10
6.5 Tukea tarvitsevat oppilaat	10
7. Arviointi	10
8. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	11

1. Opetuksen perusteet

Perusopetuslaissa (628/1998) säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle, jonka suomen kielen taito ei vielä ole riittävä perusopetuksen ryhmissä opiskelemiseen.

Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia vuodessa eli 23,5 h viikossa lukuvuoden aikana. Oppituntimäärät vastaavat noin lukuvuoden opiskelua (yhdeksän kuukautta). Vanhemmille oppilaille järjestetään vähintään 1000 tuntia valmistavaa opetusta vuodessa.

Muonion kunnassa valmistava opetus kestää tavallisesti noin yhden vuoden. Valmistava opetus voi kestää myös pidempään tai vastaavasti oppilas voi siirtyä perusopetuksen ryhmään jo aikaisemmin. Valmistavan opetuksen oppilaan viikoittainen tuntimäärä vastaa yleisopetuksen samanikäisen oppilaan tuntimäärää.

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu maahanmuuttotaustaisille lapsille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei riitä esiopetuksessa tai perusopetuksessa opiskelemiseen. Valmistavaa opetusta tarvitsevat voivat olla maahanmuuttotaustaisia, kansainvälisen adoption kautta tulleita, paluumuuttajien tai monikielisten perheiden lapsia. Valmistavaan opetukseen voivat osallistua myös ne maahanmuuttotaustaiset lapset, jotka ovat osallistuneet varhaiskasvatukseen vain hyvin lyhyen ajan tai epäsäännöllisesti ennen esiopetusvuotta, jolloin heidän suomen tai ruotsin kielen taitonsa on jäänyt alle kehittyvän alkeiskielitaidon.

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisesti perusopetukseen integroituna tai inklusiivisesti perusopetuksen ryhmissä. Oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma, jossa määritellään opetuksen tavoitteet, opiskeltavat oppiaineet, tuntimäärät ja sisällöt, oppilaan integroiminen esi- tai perusopetuksen opetusryhmiin sekä ohjauksen järjestäminen ja oppilaan mahdollisesti tarvitsemat tukitoimet. Opetusta on mahdollista järjestää myös yhdelle oppilaalle.

Ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan heidän ikätasoaan vastaaviin esi- tai perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Integrointi aloitetaan yleensä taito- ja taideaineista, joissa vähäisempi opetuskielen hallinta ei estä opiskeluun osallistumista. Integraatiota jatketaan niissä oppiaineissa, joissa oppilaan motivaatio, tiedot ja taidot ovat vahvemmat. Integraatio perusopetukseen vahvistaa oppilaiden opiskeluvalmiuksia, edistää opetuskielen taitoa sekä eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista. Se vahvistaa myös oppilaiden osallisuutta kouluyhteisössä.

2. Opetusjärjestelyt

2.1 Esiopetus

Esiopetuksessa järjestettävässä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tavoitteena on antaa lapselle valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetuksen toimintaan osallistumiseen tai perusopetukseen siirtymistä varten. Lisäksi edistetään lasten tasapainoista kehitystä, osallisuutta ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Valmistava opetus esiopetusikäisille voidaan järjestää inklusiivisesti esiopetusryhmässä. Opetus yhdessä sekä jo suomea tai ruotsia puhuvien että opetuskieltä harjoittelevien vertaisten kanssa tukee kielen omaksumista ja oppimista. Keskeistä on tarjota tähän riittävä ja oikein kohdennettu resurssi, jossa valmistavan opetuksen valtionosuus kohdistuu valmistavassa opetuksessa oleviin lapsiin ja oppilaisiin.

Valmistava esiopetusryhmä maahanmuuttajataustaisille lapsille toimii varhaiskasvatuksen alaisuudessa. Opetuksen lähtökohtina on Muonion kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma. Toiminta edellyttää yhteistyötä perheiden, varhaiskasvatuksen ja koulun kesken.

2.2 Perusopetus

Muonion kunnassa valmistavaa opetusta järjestetään perusopetuksen alaisuudessa. Koulun arjessa näkyvät monikulttuurisuus ja kansainvälisyys rikastuttavat kouluyhteisöä, kasvattavat suvaitsevaisuuteen ja antavat valmiuksia kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen. Valmistavaa opetusta annetaan Muonion kunnassa pääsääntöisesti vuoden ajan, mutta aika on yksilöllisesti joustava. Oppilaan edistymisestä riippuen valmistava opetus voi kestää pitempään kuin vuoden. Vastaavasti oppilas voi siirtyä yleisopetukseen ennen valmistavan opetuksen tuntimäärien täyttymistä omien valmiuksiensa mukaan.

Opetuksen tehostamiseksi oppilaita jaetaan ikä- ja taitotason mukaisesti ryhmiin koulupäivän aikana. Valmistavan opetuksen ryhmän opetus on yksilöllistä ja toteutetaan oppilaan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Opetuksessa otetaan huomioon erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat, oppilaan ikä ja kehitystaso, oppimistausta sekä opiskeluvaikeudet. Opettaja eriyttää opetustaan kunkin oppilaan ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Valmistavan opetuksen ryhmässä tarvittaessa myös koulunkäynninohjaaja, joka pystyy tukemaan ja ohjaamaan oppilaita kaikissa koulupäivän aikana syntyvissä tilanteissa.

Oppilaan kotoutumisen ja kouluyhteisöön sopeutumisen edistämiseksi oppilas integroidaan jo valmistavan opetuksen alkuvaiheessa ikätasoaan vastaaviin perusopetusryhmiin henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Integroinnilla edistetään maahanmuuttajaoppilaan ja yleisopetuksen oppilaiden välistä vuorovaikutusta ja tuetaan opiskeltavan oppiaineen sisällön omaksumista. Integrointeja lisätään vähitellen oppilaan suomen kielen taidon karttuessa. Rehtori vastaa integrointien toteutumisesta.

Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opetuksen resurssi pyritään ohjaamaan yhdelle tai kahdelle opettajalle, jotka tukevat oppilaan oppimista yhteisopetuksessa ja tarpeen mukaan pienryhmässä sekä vastaavat esimerkiksi eriyttävän oppimateriaalin hankkimisesta.

Maahanmuuttajataustaisen oppilaan opetuksen suunnittelussa ja tukemisessa aktiivinen ja kiinteä yhteistyö eri toimijoiden kanssa on hyvin tärkeää. Erityisen merkityksellistä on toimiva ja luottamuksellinen vuorovaikutus kodin ja koulun välillä. Oppilaan kotoutumisen ja hyvinvoinnin kannalta oleellista on yhteistyö myös kaikkien niiden tahojen kanssa, jotka vaikuttavat maahanmuuttajataustaisen oppilaan koulunkäyntiin. Yhteistyötä tekevät mm. valmistavan opetuksen opettaja, rehtori, luokanopettajat, aineenopettajat, suomi toisena kielenä -opettaja, oman äidinkielen opettaja, uskonnon opettaja, erityisopettaja, oppilas-huoltoryhmä, esikouluryhmän opettaja, maahanmuuttajatoimisto, vastaanottokeskus sekä terveydenhuolto. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilaat ovat oikeutettuja koulun normaaleihin tuki- ja oppilashuoltopalveluihin. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi tai jatkaa koulupolkuaan muissa oppilaitoksissa. Oppimispolkua ohjataan jatkamaan maahanmuuttajaopetukseen keskitetyillä kouluilla, joissa on ammatillista osaamista eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksesta ja jotka tarjoavat parhaimmat opetuspalvelut maahanmuuttajataustaisille oppilaille.

3. Keskeiset tavoitteet

Perusopetukseen valmistava opetus luo pohjaa oppilaan ikä- ja kehitystasoa vastaavaan yleisopetusryhmään siirtymistä varten. Opetuksen tavoitteena on edistää oppilaan tasa-painoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen kouluun ja yhteiskuntaan. Keskeistä opetuksessa on suomen kielen oppiminen ja eri oppiaineiden avainkäsitteisiin ja sanastoon perehtyminen. Eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Nämä yhdessä oman äidinkielen kehittymisen kanssa vahvistavat oppilaan monikulttuurista identiteettiä ja rakentavat pohjaa toimivalle kaksikielisyydelle. Jotta keskeiset tavoitteet saavutetaan, on koulun pedagogisissa järjestelyissä ja opetuksessa otettava huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvalmiuksiltaan ja taustaltaan erilaisia. Oppilaiden opetusjärjestelyt suunnitellaan ja opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti.

3.1 Luku- ja kirjoitustaidottomat oppilaat

Lapsilla ja nuorilla, joilla on heikko luku- ja kirjoitustaito, painotetaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa näiden taitojen oppimista. Oppimissuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon, että luku- ja kirjoitustaidon omaksuminen ja varmentaminen vie aikaa. Oppimisvalmiuksien ja -taitojen omaksumiseen ja kehittymiseen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin kiinnitetään erityistä huomiota. Oman äidinkielen opiskelu edistää oppilaan oppimistaitoja ja vahvistaa kulttuurista identiteettiä. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan. Luku- ja kirjoitustaidon puute ei ole este perusopetuksen taide- ja taitoaineiden opetukseen integroinnille.

4. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

4.1 Suomi toisena kielenä -opetus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi toisena kielenä opinnoissa. Kielitaidon tavoitteet ja arviointi perustuvat yleiseurooppalaisen viitekehyksen taitotasokuvaukseen. Suomen kielen opintojen tavoitteena on kielitaidon tasojen kuvausasteikolla taso A1.3–A2.1, joka kuvaa keskimäärin oppilaan osaamista valmistavan opetuksen päättyessä. Koska suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline, opetuksessa otetaan huomioon muiden oppiaineiden sisältöjä, käsitteitä ja sanastoa. Suomi toisena kielenä -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi toisena kielenä -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen kielen taito. Oppilaalle laaditussa oppimissuunnitelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset tavoitteet ja sisällöt S2-ops.

Hyväksi todettua oppimateriaalia

Suomi toisena kielenä -opetuksen sisällöt taitotasoin ja osa-alueittain – kohdasta Julkaisut

Suomi toisena kielenä -opetukseen soveltuvia lyhytelokuvia ja tehtäviä – kohdasta Projektit

4.2 Oman äidinkielen opetus

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Opetus noudattaa soveltuvin osin Opetushallituksen suositusta maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen perusteiksi. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Valmistavan opetuksen oppilaat voivat osallistua perusopetuksen oppilaiden kanssa yhteisiin oman äidinkielen opetuksen ryhmiin niissä kielissä, joissa opetusta perusopetuksessa kyseisenä lukuvuonna järjestetään.

4.3 Muut kielet

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan vieraan kielen opinnoissa Muonion kunnan opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään opetustoimen kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan oppimissuunnitelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

4.4 Eri oppiaineiden opetus

Oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin Muonion kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Opetuksen lähtökohtana on oppilas sekä hänen aikaisemmat opintonsa ja kulttuuritaustansa. Opetuksessa hyödynnetään oppilaan tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista. Sisältöjä suunniteltaessa on otettava huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Valmistavassa opetuksessa harjoitellaan erilaisia opiskelumenetelmiä eri oppimisympäristöissä.

Erilaisista koulukulttuureista tulevilla oppilailla ryhmä- ja parityöskentelyt, yhteistoiminnalliset opiskelumenetelmät sekä toisaalta itsenäinen tiedonhankinta ja yksilöllinen työskentely saattavat vaatia erityisen paljon tottumista ja harjoittelua. Oppilaan ohjaaminen itsenäiseen tiedonhankintaan ja arviointiin sekä yhteistoiminnallisuuteen ovatkin valmistavan opetuksen työtapojen valinnassa keskeisiä. Olennaista on harjoituttaa taitoja, jotka auttavat selviytymään perusopetuksen opinnoissa puutteellisesta kielitaidosta huolimatta, esimerkiksi tekniikat, joilla haetaan tietoa oppikirjoista.

Erityisesti nivelvaiheissa oppilasta tulee perehdyttää uuteen oppimisympäristöön. Valmistavan opetuksen oppilaat ovat luonnollisissa kielen oppimistilanteissa koko koulupäivän ajan kaikkien oppiaineiden parissa sekä koulurakennuksessa että vierailuiden ja opintomatkojen aikana. Tavoitteena on tarjota erilaisia, kokemuksellisia ja toimintaan haastavia oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat ja kannustavat jatkuvaan suomen kielen opiskeluun. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Vaihtelevat tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta suomalaiseen kulttuuriin ja täten edesauttavat hänen kotoutumistaan Muonioon ja laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Valmistavan opetuksen aikana suoritetaan vierailuja ja opintoretkeä Muoniossa ja lähiseudulla yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

5. Yksilöllinen oppimispolku

Valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden ikä- ja kehitystaso, opiskeluvalmiudet ja oppimistaustat, samoin kuin heidän henkilökohtainen historiansa vaihtelevat suuresti. Tämä vaikuttaa opetuksen tavoitteisiin, menetelmiin ja järjestelyihin. Opetuksessa tulee erityisesti huomioida opetuksen eriyttämiseen ja integrointiin sekä yhteistyöhön ja oppilas-huoltoon liittyvät näkökohdat.

Valmistavan opetuksen alkaessa opettaja tapaa oppilaan ja hänen huoltajansa. Ensimmäisessä tapaamisessa kartoitetaan oppilaan koulunkäynti- ja henkilöhistoria: Suomeen muuttopäivämäärä, äidinkieli, uskonto, harrastukset ja terveyteen liittyvät tiedot. Samalla oppilas ja huoltaja saavat tietoa suomalaisesta koulukulttuurista, opetusmenetelmistä, oppilaan arvioinnista ja koulun käytännöistä. Kodin ja koulun tiivis yhteistyö tukee koko perheen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Yhteistyö huoltajien kanssa on valmistavassa opetuksessa avainasemassa. Huoltajille avataan opetuksen tavoitteita ja sisältöjä sekä käytännön järjestelyjä. Heille annetaan tietoa oppilaan edistymisestä opetuksen aikana. Erityisen tärkeää on kuvata hyvissä ajoin sitä, miten oppilaan koulupolku jatkuu valmistavan opetuksen jälkeen. Varsinkin yläkouluvaiheessa valmistavaan opetukseen tulleiden oppilaiden huoltajat tarvitsevat tietoa mahdollisista tukitoimista, opintojen jatkumisesta esimerkiksi aikuisten perusopetuksessa tai toisen asteen opinnoissa.

5.1 Oppimissuunnitelma

Oppimissuunnitelma on suunnitelma oppilaan opinto-ohjelman toteuttamiseksi. Oppimissuunnitelman laatimisen edellytyksenä on riittävä oppilaantuntemus. Oppimissuunnitelma laaditaan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua oppilaan koulunkäynnin alkamisesta. Opettaja keskustelee vanhempien ja oppilaan kanssa. Näiden keskustelujen pohjalta opettaja tekee oppimissuunnitelman.

Oppimissuunnitelmaa päivitetään arvioimalla asetettuja tavoitteita ja tarkentamalla niitä opintojen edetessä. Oppilaan huoltajien ja oppilaan kanssa käytävissä arviointikeskusteluissa käydään läpi oppimissuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita ja arviointia sekä kirjataan yhteisiä sopimuksia. Valmistavan opetuksen opettaja perehdyttää huoltajat kielitaitotason kuvausasteikkoon suomi toisena kielenä -oppimäärän arvioinnissa.

Oppimissuunnitelmassa määritellään:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, tuntimäärät ja opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetuksen ryhmiin
- henkilökohtaisen ohjauksen järjestäminen ja muut mahdollisesti tarvittavat tukitoimet

Oppilaan oppimissuunnitelman tavoitteet asetetaan siten, että oppilaat saavat omalle taitoja ja ikätasolleen soveltuvaa opetusta. Sisällöt valitaan niin, että ne tukevat arkitilanteista selviytymistä, kotoutumista ja auttavat opiskelijaidentiteetin kehittymisessä. Oppilaan omassa oppimissuunnitelmassa kiinnitetään huomiota perusopetukseen siirtymisen aikatauluun. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tai siirtyä opiskelemaan oppimissuunnitelman mukaisesti hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin.

Oppimissuunnitelma on toimiva työkalu oppilaan edistymisen seuraamiseksi sekä tuki ja turva opettajan vaihtuessa. Oppilaan siirtyessä yleisopetusryhmään arvioidaan muun muassa oppilaan valmiudet ja tuen tarve.

5.2 Integrointi

Integrointi tukee oppilaan kotoutumista, yhteenkuuluvuutta kouluyhteisöön ja vahvistaa hänen suomen kielen oppimistaan sekä aineenhallintaa. Oman ikätason mukaiseen ryhmään integroituminen edistää oppilaan kokonaiskehitystä ja ohjaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Yleisopetuksen opettajat ja oppilaat oppivat tuntemaan integroituntien aikana ryhmäänsä tulevan uuden oppilaan.

Integroitumista tuetaan motivoimalla ja kannustamalla oppilasta. Integroinnit aloitetaan pääasiallisesti taide- ja taitoaineissa ja mahdollisimman pian myös niissä aineissa, joissa oppilaalla on vahva aikaisempi tietopohja, kuten esimerkiksi vieraassa kielessä tai matematiikassa. Integroinnin pohjana toimii oppilaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Maahanmuuttajaoppilaan ja hänelle tutun perusopetusryhmän yhteistyötä lisätään vähitellen oppilaan kielitaidon karttuessa.

Ratkaisun integroitavista aineista, ajankohdasta ja opetusryhmistä tekee oppilashuollon asiantuntija ryhmä yhteistyössä valmistavan opetuksen ryhmän opettajan kanssa. Oppilashuollon asiantuntija ryhmällä tulee olla ajantasainen tieto valmistavan opetuksen oppilaista, jotta se voi päättää jokaiselle ikätason mukaisen ja sopivan perusopetusryhmän. Integrointi edellyttää jatkuvaa valmistavan opetuksen ryhmän opettajan ja perusopetuksen opettajien välistä yhteistyötä. Vuosiluokilla 7–9 myös opinto-ohjaaja seuraa integroinnin toteutumista. Vastuu integroinnin toteutumisesta on koulun rehtorilla. Integroinnissa edetään suunnitelmallisesti oppilaan aikaisemmat tiedot ja taidot sekä hänen etenemisensä opinnoissa huomioon ottaen. Oppilaan opiskelua perusopetuksen ryhmissä ja integroinnin onnistumista arvioidaan säännöllisesti.

5.3 Valmistavan opetuksen jälkeen

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat siirtyvät perusopetuksen oppilaisiksi. Oppilaat ohjataan jatkamaan koulupolkuaan maahanmuuttajien opetukseen erikoistuneissa kouluissa. 16 vuotta täyttäneet oppilaat ohjataan muihin oppilaitoksiin. Siirtovaiheessa oppilaan oppimissuunnitelmaa tarkistetaan ja hänelle suunnitellaan tarvittavat tukitoimet. Siirtymävaiheessa yhteistyö valmistavan opetuksen ryhmän opettajan, oppilaan huoltajien, vastaanottavan luokan opettajan, suomi toisena kielenä -opettajan ja oppilashuoltoryhmän edustajan välillä on erityisen tärkeää.

6. Oppimisen ja hyvinvoinnin tuki

Kun perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve opiskelun tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaille annetaan tarvittaessa tukiopetusta, oppilashuollollisia tukitoimenpiteitä sekä osa-aikaista erityisopetusta. Jos annettu tuki ei riitä, on tarpeen kartoittaa oppilaan erityisen tuen tarve.

6.1 Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on oikeus oppilashuoltoon. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilaan tuen tarpeet arvioidaan valmistavan opetuksen aikana yhteistyössä koulun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Oppilashuollon palveluita koulussa ovat oppilashuoltoryhmä, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja sekä koulupsykologi ja/tai koulukuraattori. Oppilaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma hyväksytään oppilashuoltoryhmässä.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomioita oppilaiden tuen tarpeiden varhaiseen tunnistamiseen ja tukitoimet aloitetaan heti tarpeen ilmetessä. Huoltajille annetaan riittävät tiedot suomalaisen koulu-, sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän tukitoimien saatavuudesta, menetelmistä ja käytännöistä. Tarvittaessa on huolehdittava tulkkauksen järjestämisestä. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä terveystyö-, sosiaali- ja nuorisotoimen sekä muiden tahojen kanssa.

6.2 Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennalta ehkäistä oppimisvaikeuksia. Valmistavasta opetuksesta alkaen oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Oppilasta ohjataan suhtautumaan vastuullisesti koulutyöhön ja tehtäviin, käyttämään monipuolisia työtapoja ja hankkimaan tietoa erilaisista tietolähteistä. Oppilas saa henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä. Oppilaanohjaus noudattaa Muonion perusopetuksen opetussuunnitelman oppilaanohjauksen tavoitteita.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy valmistavan opetuksen opettajalta perusopetuksen opettajille. Oppilaan vaihtaessa koulua oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun.

Oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tulee tukea oppilaanohjaajien ja toisen asteen oppilaitosten opinto-ohjaajien sekä opettajien välisellä yhteistyöllä, joka ylittää oppilaitosten ja kouluasteiden väliset rajat. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimispolun määrätietoinen ohjaaminen ja tukeminen edellyttävät kaikkien osapuolien joustavaa yhteistyötä. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota oppilaan käsitykseen omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

6.3 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tie-

toa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta.

Valmistavan opetuksen alkaessa opettaja tapaa oppilaan huoltajineen. Opettaja saa tietoa tapaamisissa oppilaan aikaisemmasta koulunkäynnistä sekä perheen kulttuurista ja tavoista. Oppilas ja huoltaja saavat tietoa koulun käytänteistä.

Arviointikeskusteluissa syys- ja kevätlukukaudella käydään läpi, miten oppilaan koulunkäynti on edennyt suhteessa oppimissuunnitelman tavoitteisiin, ja tavoitteet päivitetään. Perheille annetaan tietoa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, arvioinnista, kielitaidon kuvausasteikosta, perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen. Tietoa välittyy myös vanhempainilloissa. Kaikissa koulun ja kodin välisissä tapaamisissa on tarvittaessa mukana tulkki.

6.4 Moniammatillinen yhteistyö

Valmistavan opetuksen aikana oppilasta opettavat valmistavan opetuksen opettajan lisäksi luokan- tai aineenopettajat, mahdollisesti laaja-alainen erityisopettaja sekä oppilaan äidin-kielen ja uskonnon opettaja. Oppilasta opettavien opettajien on tärkeää tehdä yhteistyötä keskenään. Yläluokilla opinto-ohjaajan rooli on erittäin tärkeä. Opettajien välistä yhteistyötä tarvitaan myös oppilaan siirtyessä esiopetuksesta valmistavaan opetukseen, valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sekä valmistavasta opetuksesta toiselle asteelle.

6.5 Tukea tarvitsevat oppilaat

Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan tuen tarve. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaille annetaan tarvittaessa tukiopetusta, oppilashuollollisia tukitoimenpiteitä sekä osa-aikaista erityisopetusta. Tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Eriyttämisen avulla taataan oppilaan tavoitteellinen oppiminen henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Opetusta eriytetään sisältöjen valinnalla, vaihtelevilla työtavoilla ja opetusmenetelmillä sekä opetusjärjestelyiden avulla, mm. integroimalla oppilaat suomalaisiin perusopetuksen ryhmiin.

7. Arviointi

Valmistavan opetuksen arviointi on yksilöllistä, ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Valmistavan opetuksen arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Arvioinnissa opettajan oppilaantuntemus on avainasemassa. Arviointiin osallistuvat valmistavan opetuksen ryhmän opettaja ja muut oppilasta opettavat opettajat yhteistyössä. Arviointi perustuu oppimissuunnitelmassa asetettuihin yksilöllisiin tavoitteisiin. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Valmistavan opetuksen arviointi on sanallista. Oppilaan huoltajille tulee antaa tietoa arvioinnin periaatteista, tavoista ja menetelmistä.

Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle sekä hänen huoltajilleen annetaan kuva perusopetuksen vaatimuksista.

Oppilaan suomen kielen taitoa arvioidaan kielitaidon tasojen kuvausasteikolla. Kielitaidon tasojen kuvausasteikon käyttöä tulee selventää huoltajille valmistavan opetuksen aikana vanhempaintapaamisten yhteydessä. Huoltajille muodostuu kokonaiskuva lapselleen asetetuista tavoitteista ja edistymisestä kielitaidon eri osa-alueilla. Tämä vahvistaa huoltajien roolia oppilaan opiskelun tukemisessa kotona.

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle annetaan osallistumistodistus, jossa kuvataan opetuksen laajuus ja sisältö sekä oppilaan edistyminen. Valmistavan opetuksen oppilasta ei arvioida numeerisesti, vaan arviointi on sanallista ja oppilaan itsearviointiin edellytyksiä kehittävää. Jos oppilas suorittaa erityisessä tutkinnossa osia perusopetuksen oppimäärän oppiaineista, siirretään nämä oppiaineet oppilaan opiskeluoikeuteen ja merkitään, minkä vuosiluokan oppimäärän mukaisesta suorituksesta on kyse.

Oppilaalle annettavan todistuksen sisältö selvitetään aina oppilaan vanhemmille arviointikeskustelussa tulkin välityksellä tai kääntämällä todistus oppilaan äidinkielelle.

8. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan opinto-ohjelmaan voidaan sisällyttää perusopetuksen oppimäärän laajuisia eri oppiaineiden opintoja. Kun oppilas pystyy osoittamaan, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja opinto-ohjelmaan määritellyssä oppiaineessa, hänellä on oikeus saada todistus ko. opintojen hyväksytystä suorittamisesta.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat voidaan määritellä kuuluvaksi perusopetuslain 38§:ssä tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa selvitetään eri tavoin, miten oppilaan tiedot ja taidot vastaavat perusopetuksen mukaisia tietoja ja taitoja arvioitavassa oppiaineessa. Arvioinnin pohjana käytetään sekä vuoden 2014 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa että paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyjä tavoitteita. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 hyvän osaamisen kuvaukset ovat perustana oppilaan osaamisen tason määrittelyssä. Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan arvioinnin tekevät yhteistyössä arvioitavan aineen opettaja sekä valmistavan opetuksen ryhmän opettaja.

Valmistavan opetuksen oppilaat voivat suorittaa erityisessä tutkinnossa oppiaineen koko oppimäärän tai jonkin vuosiluokan oppimäärän. Oppilaan oppimissuunnitelmaan kirjataan, minkä vuosiluokkien oppimääriä hän suorittaa eri aineissa. Jos oppilas siirtyy 8. tai 9. luokalle, hänen olisi hyvä pystyä suorittamaan päättöarviointiin tulevat aineet (käsiyö, kotita-

lous, kuvataide, musiikki, historia, terveystieto) tai osia niistä valmistavan opetuksen aikana.

Vuoden 2014 opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että jos oppilas on erityisessä tutkinnossa suorittanut perusopetuksen jonkin aineen oppimäärän, hänelle annetaan todistus kyseisen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistukseen kirjataan suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas on suorittanut osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärän, hänelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä. Useamman oppiaineen suoritukset voidaan kirjata samaan todistukseen. Suoritetuista oppiaineista tai oppimääristä merkitään todistukseen oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana.

Maahanmuuttajaoppilaiden arvioinnin periaatteita noudattaen arviointi on tehtävä myös sanallisesti.